

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Quòd in dubiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

uisse, vt tale Henrico consilium fraudulen-
tum suggereretur; eiusq; rei executores a-
liquos e Canonis statutis fuisse.

Tertia responsio: Renuntiationem Ca-
nonicatus factam Canonicis per traditio-
nem literarum validam fuisse: Nihilominus
Henrico subuentum fuisse Iudicis officio
propter æquitatem. Hæc responsio supponit,
quod Capitulum speciali iure aut pri-
uilegio potuerit Canonicatum resignatio-
nes recipere. Quo supposito, vera est re-
sponsio: Et consistit æquitatis ratio in eo,
quod non fuerit renuntiatio omnino spon-
te, sed ad redimendam vexationem facta.
Cum enim Henricus à Canonicis se impe-
traturum non speraret, vt eum secundum
Pontificis mandatum, & Legati institutione
de iure admitterent; sperauit se facta iuris
sui renuntiatione, per gratiam ipsorum ad-
missum iri. Cum autem renuntiatio, quip-
pe donationis species quædam, suapte na-
tura exigat, vt spontanea & liberalis sit, ideo
facile per Iudicis officium succurritur, qualé-
cunq; etiam non grauem metum passo. Vide
quæ dixi lib. 3. Th. mor. tr. 4. c. 6. assert. 3.

Alia æquitatis ratio erat: Quia Capitulum
debebat exequi mandatum Apostolicum
suscipiendo Henricum: ergo non extra cul-
pam fuit accipiendum renuntiationem eius nõ
omnino voluntariam. Cum autem æquum
non sit, vt Capitulum ex propria culpa com-
modum reportet, ideo tum ob hanc cau-
sam, tum ad defendendam Apostolicæ Sedis
authoritatem renuntiatio rescissa fuit, si-
ue ea non obstante, Henricus in Canoni-
cum institui debuit.

Quarta responsio. Quod renuntiatio non
vndeque valida fuerit; quia facta erat
eorum Canonicis tantum, non autem coram
Superiore, cuius est resignationes recipere,
iuxta c. admonet, 4. hoc tit. Quapropter
æquitas non permisit, vt Pontifex dictam
renuntiationem non canonicè factam
admitteret, seu ratam haberet; partim quia
non sponte facta erat, sed ob præcedentem
iniultam vexationem, iuxta c. super hoc, 5.
eod. tit. partim quia necesse erat ad Apostoli-
cæ Sedis auctoritatem tuendam, vt prouisio

eius mandato inchoata perficeretur, seu ple-
næ executioni traderetur, per susceptio-
nem Canonorum, & quietæ possessionis
traditionem.

CAPITVLVM VIII.

Quod in dubiis.

SUMMARIVM.

1. Renuntiatio beneficii facta in manibus
laici: irrita est, renuncians tamen be-
neficio spoliandus est.
2. Renuntiatio facta in manibus Clerici,
cui potestas recipiendi eam non compe-
tit: valida est quoad ipsum renuncian-
tem, non autem quoad Ecclesiam, vel
Superiorem.
*Potest tamen ita renuncians penitere, &
per penitentiam renuntiationem reuo-
care; si suam Superior auctoritatem
nondum interposuit, & res integra sit.*
3. Beneficiatus renuncians in manu laici,
citari & per sententiam priuari debet:
si autem resignauit in manu clerici, &
resignationem non reuocauit, Superior
beneficium alteri conferre non prohibe-
tur: consultum tamen est renunciantem
citari.
4. Etsi renuncians in manu clerici, ante-
quam Superior renuntiationem ratam
habet, proprietatem seu ius beneficii nõ
amittat, amittit tamen possessionem.

SI quis beneficium ecclesiasticum in ma-
nibus laici resignauerit, tamen si iterum
susceperit, irrita est renuntiatio; sed renun-
tians beneficio priuandus est.

Circa textum huius c. aduerte primò:
Quod dicitur sponte: quia si ob metum re-
signauit, succurritur ei, vt beneficium retine-
re possit, iuxta c. ad audientiam, 4. de ijs,
quæ vi & c. Aduerte secundò: Quod dicitur
renunciantem priuandum esse: videl. per Iu-
dicis sententiam, vti rectè hic docet Antori-
de Butrio n. 8. Quia si ipso iure priuatus ef-
set renuncians, tunc videretur renuntiatio in
manibus

manibus laici facta aliquem effectum consecuta: quod inconueniens reputari debet.

2 Sed quid? Si renuntiatio beneficii fiat in manibus Clerici, cui accipiendi resignationem potestas non competit? Tum communiter respondent Doctores, quos refert Garcias de beneficijs p. 11. c. 3. n. 219. & seqq. renuntiationem validam esse, quoad ipsam renuntiantem; non autem quoad Ecclesiam, seu Superiorem. Sensus esse debet: Quod in arbitrio Superioris positum sit, vtrum renuntiationem ratam habere velit, & renuntiantem cogere, vt beneficium dimittat; dummodo renuntiatio sponte facta fuerit, vti habetur in c. super hoc, 5. eod. tit. Ita cum Gloss. hic ver. in manu, docet Innocent. n. 1. Anton. n. 8. & alij, quos citauit lib. 4. Th. mor. tr. 2. c. 17. n. 4. §. Porro. Dicit tamen Gregor. Tholosanus de benef. c. 31. n. 11. Vincentius apud Anton. de Butrio hic n. 8. Garcias n. 227. quod antequam Superior suam auctoritatem interposuit, ideoque dum res integra est, renuntians per poenitentiam reuocare possit renuntiationem factam in manu Clerici, cui tale ius non competeat: eod quod renuntiatio effectum omnino consecuta non sit, argum. l. 3. & 5. ff. de cess. bonor. Sin autem in manu laici renuntiatio facta fuerit, non obstante, quod reuocauerit renuntians beneficium, à Superiore priuari potest, vti ex hoc c. colligitur: Quamuis aliqui considerantes verba textus, arbitrentur, huic poenae locum non esse, nisi renuntians ab eodem laico beneficium de nouo susceperit.

QVÆRITVR: Vtrum Superior cognita renuntiatione facta in manum alterius, beneficium alteri conferre possit, etiam non vocato eo, qui renuntiauit.

3 Respondeo & Dico I. Si beneficiatus renuntiauit in manum laici, citari, & per sententiam priuari debet, antequam beneficium alteri conferatur. Ita colligitur ex hoc c.

Dico II. Si beneficiatus resignauit in manum Clerici, neque resignationem reuocauit, Superior beneficium alteri conferre non prohibetur: propterea quod resignatio, quantum est ex parte resignantis, valida sit,

ac proinde ad plenum effectum renuntiationis duntaxat necessarium est, vt Superior verbis, seu facto ipso declaret, quod renuntiationem admittere, seu ratam habere velit, vti docet Ananias hic, n. 11. Consultum tamen est, renuntiantem citari, vt appareat, num renuntiatio sponte facta sit, an verbò ob metum, item, num simoniaca pactio interuenit: quia etiam hoc casu renuntiatio omnino irrita est, licet renuntians per sententiam contra Reum citatum latam beneficio priuari queat, vti dixi in c. admonet, 4. hoc tit.

DICES: Esto, quod renuntians in manu Clerici, priusquam Superior renuntiationem ratam habet, proprietatem seu ius beneficii non amittat, ideoque vacare nondum censetur, vtrum saltem possessionem amittat. Responso est affirmatiua, cum Innoc. hic n. 1. Abb. n. 8. & alij communiter. Quamobrem ait Garcias, p. 11. c. 3. n. 237. quod renuntians contra eum, cui renuntiauit, non possit agere de spolio, nisi ostenderit se possessioni beneficii incubuisse, & ita spoliatum fuisse.

CAPITVLVM IX.

Ad Supplicationem.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Ragusiensis impetrauit ab Innoc. III. cessionem, ac liberationem ab ecclesia: eod quod sine vitæ suæ periculo (forasse propter insidias) accedere aut commorari ibi non posset. Verum ne idem Archiepiscopus, cum opprobrio ministerij atque dignitatis Archiepiscopalis, rerum temporalium subsidijs destitueretur, approbat & confirmat Pontifex, quod dicto Ragusiensi, cum consensu Regis Angliæ, Archiepiscopus Eboracensis beneficium in Episcopatu Carleoli contulerit. Addit Innocentius, se renuntianti concessisse, vt in eodem Episcopatu Carleoli officium Archiepiscopale, excepto pallij vsu, exercere possit; Archiepiscopo Eboracensi, tanquam Metropolitano suo subiectus.